

2024. gada 2. jūlijs

Darba vides pētījumi – kas notiek Latvijā?

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

VITA BREVIS ARS LONGA

Ivars Vanadziņš
Darba drošības un vides veselības institūts,
Rīgas Stradiņa universitāte
Kontakti: ivars.vanadzins@rsu.lv

Ievadam

- ❑ **Pētniecībai ir būtiska loma jebkurā jomā!**
- ❑ Dato balstīti lēmumi!
- ❑ Iespēja salīdzināt situāciju Latvijā ar citu valstu tendencēm (Zinātniski raksti);
- ❑ Jauno DAS / SVS / ārstu apmācība (t.sk., bakalauru un maģistru darbi);
- ❑ Konferences, semināru cikli un specifisku tēmu attīstība;
- ❑ Atskaites par konkrētu jomu problēmām un argumenti lēmumiem;

BET, pirmkārt - Paldies par atbalstu iepriekšējos pētījumos!

- Darba apstākļi un riski Latvijā - 2005. - 2007., 2009. - 2010., 2012. - 2013. un 2019. – 2021. (DAS aptaujas un fokusgrupu diskusijas)
- HBM4EU / PARC fokusgrupu diskusijas par ķīmiskajām vielām un aroda ekspozīcijas robežvērtībām
- #MetalHealthMatters fokusgrupu diskusijas un ekspertu intervijās
- Fokusgrupu diskusijās:
 - » par nelaimes gadījumiem ar atkārtoti cietušiem darbiniekiem
 - » par fiziskās un mentālās veselības problēmām
- COVID-19 pandēmijas ietekme uz darba vidi (2020.-2022.) (fokusgrupu diskusijas)

Submit to this Journal

Review for this Journal

Propose a Special Issue

Article Menu

Academic Editor

Hanns Moshhammer

Subscribe SciFeed

Recommended Articles

Related Info Links

More by Authors | links

IK

Order Article Reprints

Open Access Article

Challenges for Workplace Risk Assessment in Home Offices—Results from a Qualitative Descriptive Study on Working Life during the First Wave of the COVID-19 Pandemic in Latvia

by Linda Matisāne * , Linda Paegle , Lāsma Akūlova and Ivars Vanadžiņš

Institute of Occupational Safety and Environmental Health, Rīga Stradiņš University, Dzirciema 16, LV-1007 Riga, Latvia

* Author to whom correspondence should be addressed.

Int. J. Environ. Res. Public Health **2021**, *18*(20), 10876; <https://doi.org/10.3390/ijerph182010876>

Submission received: 31 August 2021 / Revised: 13 October 2021 / Accepted: 14 October 2021 /

Published: 16 October 2021

(This article belongs to the Special Issue Digitalization of Knowledge Work and Its Influence on Occupational Health)

Download

Versions Notes

Is It Essential for Occupational Health and Safety Experts to Know the English Language? Results From Several Studies in Latvia

*Linda Matisāne**, *Linda Paegle*, *Lāsma Akūlova*, *Maija Eglīte* and *Ivars Vanadžiņš*

Institute of Occupational Safety and Environmental Health, Riga Stradiņš University, Riga, Latvia

Ievadam

- Arī pašlaik Latvija piedalās virknē starptautisku pētījumu un realizē vairākus nacionālus pētniecības projektus darba (un vides) aizsardzības jomā;
- Pētījumus veicam ne tikai mēs!
- Notiek daudz interesantu lietu un mums (atkal) būs vajadzīgs jūsu atbalsts... (*datu bāze ar atsaucīgiem kolēģiem?*)

Būtiskākie virzieni?

- Iekštelpu un vides gaisa kvalitāte (t.sk., putekļi, nanodaļiņas, CO2 utt);
- Ekspozīciju analīze: biomonitorings, biomateriāli, darba vides gaisa piesārņojumi;
- Darba vides ietekme – «jaunie faktori» (PSR, privātais-darba dzīves līdzsvars utt.);
- Ergonomika un MSS (mazkustīgums, kustību analīze, prototipu testēšana utt.)

Projekts “Multidisciplināra pieeja noturīgu fizisko aktivitāšu paradumu izveidei nodarbinātajiem ar mazkustīgu darba veidu”

Nr. RSU/LSPA-PA-2024/1-0013 (Nr. 3-PD-2/606/2024)

- **Problēma:**
- mazkustīgs dzīvesveids + sēdošs un mazkustīgs darbs = ļoti augsti riski virknei veselības problēmu;
- Visi zina, ka slikti un daudzi arī mēģina mainīt paradumus, bet...
- **Uzdevums:** atrast efektīvāko veidu, kā iekustināt «mazkustīgos» darbinieki, kuri vēlētos mainīt savus paradumus;

Meklējam uzņēmumus praktiskajam pētījumam!

Mērķgrupa: uzņēmumi, kuros ir «mazkustīgi» darbinieki, kuri vēlētos mainīt savus paradumus;

Plānots: 4 dažādu intervenču grupas, katrai:

- intensīvā fāze (21 diena);
- 3 mēnešu atbalsta programma;
- 12 mēnešu efektivitātes novērtējums.

Kontakti: ivars.vanadzins@rsu.lv

Projekts: Balance4LV

- **BALANCE4LV pētījums: Privātās un darba dzīves līdzsvara novērtēšana un veicināšana Latvijas kontekstā, RSU-PAG-2024/1-0012**
- Izpildes laiks – 2024.-2025.
- Plānots izstrādāt monitoringa rīku privātās un darba dzīves līdzsvara novērtēšanai
- Turpinājums pētījumam par COVID-19 pandēmijas ietekme uz darba vidi
- Plānota interneta vidē bāzēta aptauja šī gada augustā – oktobrī (vismaz 1000 darbiniekiem Latvijā)
- Noris sarunas ar citām valstīm par rīka adaptāciju nacionālajās valodās

Apmierinātība ar darbu

- **Aptauja par darba aizsardzības speciālistu apmierinātību ar darbu un vēlmi izzināt nelaiemes gadījumu cēloņus;**
- Turpinājums vairākiem pētījumiem un semināru ciklam:
 - » DARL-5 par NG cēloņu analīzi;
 - » Fokusgrupu diskusijas par atkārtotiem NG;
- Plānota interneta vidē bāzēta aptauja šī gada augustā – septembrī (vismaz 200 darba aizsardzības speciālisti Latvijā)
- Sasaiste ar studentu zinātniski – pētnieciskajiem darbiem;
- **Ceram uz Jūsu atsaucību – tas ir ļoti būtiski mūsu nozarei!**

Erasmums+ projekts WELL@SME – mentālo veselību atbalstoša darba vide mazajos un vidējos uzņēmumos (MVU)!

Projekts fokusējas uz mazo un vidējo uzņēmumu darbinieku, īpašnieku un vadītāju specifiskajām vajadzībām, izstrādājot un pielāgojot resursus, rīkus un stratēģijas, lai mazinātu ar darbu saistītu stresu un darba vides negatīvo ietekmi uz mentālo veselību.

Projekta rezultāti:

- Materiālu, saistītu ar mentālo veselību, datu bāze 7 dažādās valodās <https://www.mentalhealth4work.eu/database/>
- 8 podkāstu sērijas par dažādiem ar mentālo veselību saistītiem jautājumiem (angliski/ ar subtitriem latviešu valodā)

[Mental Health in SMEs – Ep. 8: Tips for a mentally healthy workplace \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=...)

Projekta rezultāti:

Mentālās labklājības uzlabošana mazajos un vidējos uzņēmumos – **5 apmācības moduļu pašvirzīts e-apmācības kurss:**

- iekļauti zināšanu pārbaudes testi;
- E-apmācība ir pieejama angļu, dāņu, somu, grieķu, itāļu, latviešu un portugāļu valodās un sastāv vairākiem moduļiem:

- **Mentālā veselība un stresa pārvaldīšanas veidi.**
- **Darba ietekme uz mentālo veselību - kā prasmīgi to organizēt?**
- **Stresa un trauksmes pārvaldīšana: dzīvesveida izvēles.**
- **Mentāli veselīga darba vide: darbiniekiem.**
- **Mentālo veselību atbalstoša darba vieta: darba devējiem un vadītājiem.**

MentalHealthMatters: Making Enterprises in the BSR more Resilient by Tackling Psychosocial Risks in the Workplace

- *2023-2025, Project: EEZ/Norway grants / Central Baltic Interreg*
- Problēma: COVID-19 un karš Ukrainā īpaši izcēla psihoemocionālo risku nozīmīgumu un to, ka sekmīga to prevencija stiprina uzņēmumus un sabiedrību kopumā
- Uzdevums:
 - » «First-aid kit» izstrāde mazajiem un vidējiem uzņēmumiem
 - » «Road-map» izstrāde Baltijas jūras valstīm, lai uzlabotu situāciju attiecībā uz psihosociālo risku apzināšanos, novērtēšanu un samazināšanu

VPP “Latvijas cilvēka biomonitoringa programmas izveide (HBM4LV)”

- Mērķis - gūt zināšanas, kas ļautu veidot pierādījumos balstītu cilvēka biomonitoringa sistēmu Latvijā, ņemot vērā starptautisko pieredzi un pielāgojot to nacionālajām vajadzībām
- Projekta/līguma nr.: VPP-VM-Sabiedrības_Veselība-2023/4-0001
- Projekta finansējums: 500 000 EUR
- Projekta īstenošana: 22.12.2023 – 21.12.2025.

VPP “Latvijas cilvēka biomonitoringa programmas izveide (HBM4LV)”

- Svarīgākie uzdevumi:
 - » savākt bioloģiskos paraugus no pētījumā definētās kohortas, veidojot Latvijas cilvēka biomonitoringa biobanku;
 - » veikt bioloģisko paraugu būtiskāko ķīmisko vielu un to metabolītu analīze (pesticīdi, metāli un noturīgo organisko piesārņotāji), noskaidrot to avotus un ekspozīcijas ceļus;
 - » izstrādāt rekomendācijas Latvijas cilvēka biomonitoringa sistēmas izveidei un ieviešanai.
- Aicināsim pieteikties dalībniekus biobankas izveidei (kā ierasts, visvairāk trūkst vīriešu!!!)

Partnership for the Assessment of Risks from Chemicals

PARC (eu-parc.eu),

2022 – 2029, EU Horizon Europe, grant agreement No. 101057014

Public-Public

Co-Fund Budget
EU 50/50 MS, AC
400 M€

Started : 01/05/2022
Duration : 7 years

~200 Partners

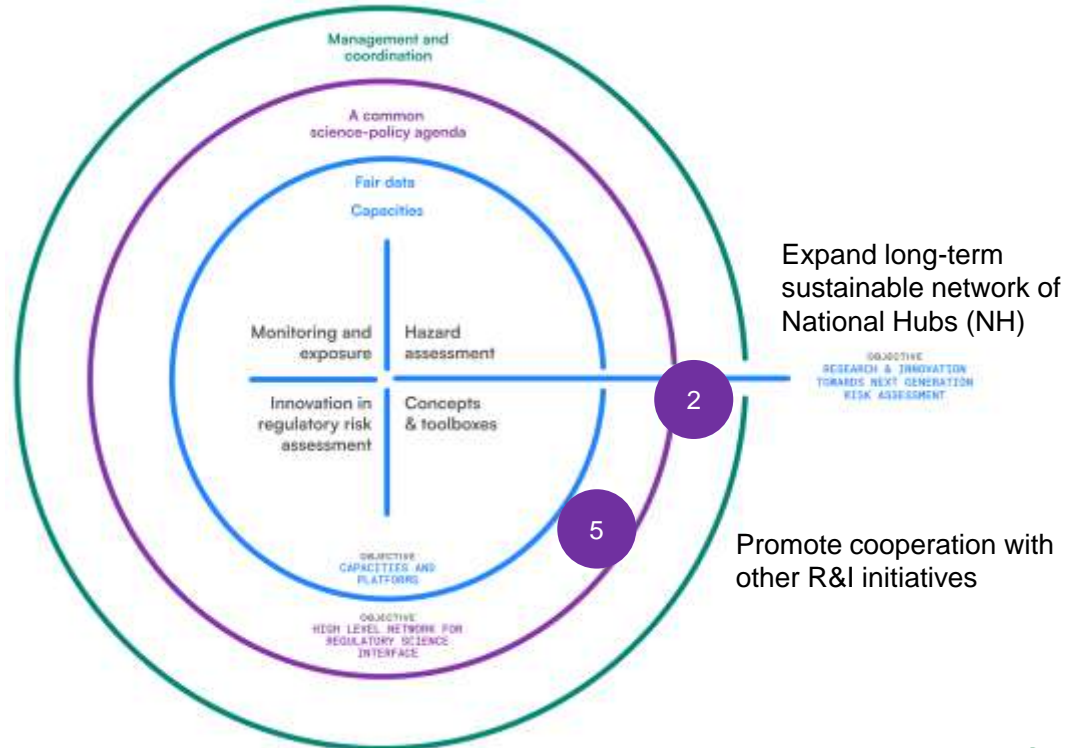
29 countries

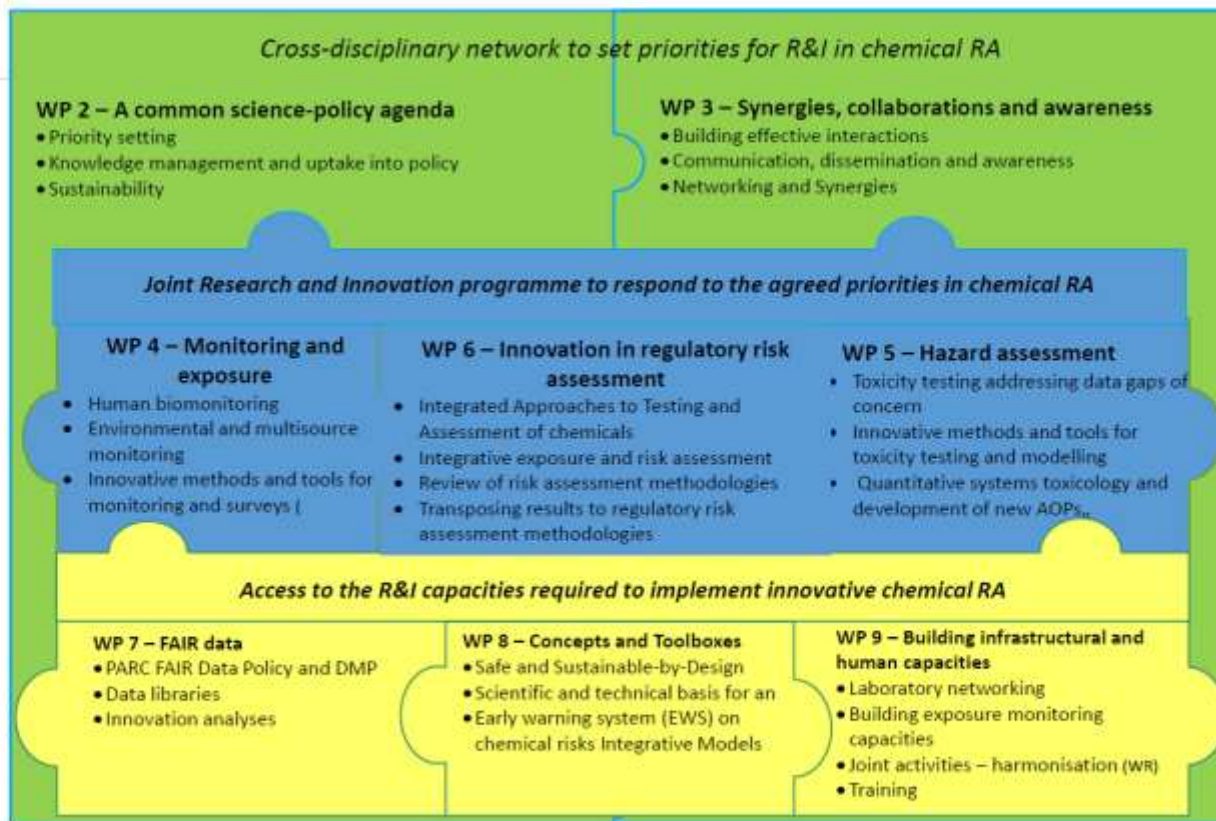
24 Member States: Austria (AT), Belgium (BE), Croatia (HR), Cyprus (CY), Czech Republic (CZ), Denmark (DK), Estonia (EE), Finland (FI), France (FR), Germany (DE), Greece (EL), Hungary (HU), **Ireland (IE)**, Italy (IT), Latvia (LV), Lithuania (LT), Luxembourg (LU), Netherlands (NL), Poland (PL), Portugal (PT), Slovakia (SK), Slovenia (SI), Spain (ES), Sweden (SE)

3 Associated countries: Iceland (IS), Israel (IL), Norway (NO)

2 Non-associated Third countries: Switzerland (CH), United Kingdom (UK)

3 European Agencies :

Paldies par uzmanību!

